

# SZEGEDEI HIRADÓ.



76-ik szám.

Csütörtökön, őszi (september) 20-án 1860.

Második évfolyam.

## Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

## Szerkesztői iroda:

Szentháromszáras, Geisler-féle ház, 872. szám,  
hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

## Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

## Előfizetési feltételek.

Szegeden hazhozordással: Egész évre 6 frt., — félévre 3 frt., — évnegyedre 1 frt  
60 kr. oszt. ért.

Videkre postán: Egész évre 8 frt., — félévre 4 frt., — évnegyedre 2 frt. oszt. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

## Hirdetések:

Az öthasábos pettsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr  
kétzerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.  
Bélyegjél minden egyes beiktatásnál 30 ujkr.  
A nyilatkozatban a háromhasábos pettsor iga-  
tási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger  
Zsigmond könyvkereskedéséhez énezendők.

## Alföldi viszonyok.

### Takarékpénztárak.

(Folytatás.)

Azon esetben pedig, midőn a kölcsön venni kívánó természetű irni nem tud, ami pedig fájdalom, jobb módú mezei gazdáink — kivált a korosabbak — között vajmi gyakran fordul elő, s így váltófogadásra nem képes, avagy jótalálkat keríteni nem tud vagy pedig nem akar, biztosítja természet-készletét tizákr ellen, mi végett nem is kell megszese fáradnia, ott lévén a takarékpénztár szomszéd-ságában az „Első magyar általános biztosító társaság” függönkösgéti irodája, hol mérsékelt díjfi-tésért teljes kárpótlás iránt biztosíthatja, még pedig tet-zésszerűen időtartamra, javait, s aztán a mag-tár kulesát a takarékpénztárba letéve, ilykép zálo-gul adott terménységének a piaci ár szerinti  $\frac{3}{4}$  értékeig kölcsönt kap, mi által azon kedvező hely-zetbe jut, miszerint nem lévén kénytelen termé-nyét potomáron elvesztegetni vagy pedig uszora-soktól kölcsönözni pénzt, nyugodt elmével várhat kedvezőbb időre, amikor aztán ármit jobban elad-hatja, s így pontos kamatfizetés mellett lassan-kint magát a tőkét is letérlesztheti.

Magától értetődik, mikép az itt elsorolt pél-dák nem teszik meg teljes összegét azon előnyök-nek, melyek a takarékpénztárak mezei gazdáira kiadnak; csakis a lényegesbekre kívánván az il-letőket figyelemzetni anélkül, hogy azon erkölcsi hatásról szözlünk volna meg, melyet a takaré-kpénztáraknak nem önkényszerű, hanem meghatá-rozott szabályok által rendszeresített eljárása a köl-csönvevők leleállapotára gyakorol, nem tartván ezeket azon folytonos aggasztó bizonytalanságban, mely az uszorsákokkal viszonyt annál fogva is jel-legzi, hogy az adós hitelezőjének önkényétől függ-vén, soha sem tudhatja, mikor tetszend ennek a kamatokat főlebb esigáznai, vagy, ami szintén nem ritka eset, sőt az ily fajta szivattyuzoknak vajmi gyakori fogásnak közé tartozik, nagylelkűséget ne-gyelve, lejáratok várakozást igények, kivált ha tudják, hogy az adós tartozását lefizetni képes, ellenben ha észreveszik, hogy nem fizethet, mivel a készen tartott pénz tán éppen a hitelezőnek vá-rakozást ígérő biztatása folytán valami vételbe ru-házta be, fizetési meghagyással fenyegetik, vagy éppen rá is küldik, amikor aztán az adós, csak hogy a végrehajtást kikértesse, mindenre leköteli magát, mire pénzsarnoka kényszeríti. Így törté-nik aztán, hogy a kölcsönvett tüke egy rövid év leforgása alatt megkétszereződik, mi ha aztán egy párszor ismételtetik, — mert hiszen csak a kisujját nyújtja oda valaki az ördögnek, végre magát is elviszi, — egyszer csak azon veszi magát észre a gazda, hogy családjával együtt földönfutóvá lön. Nem egy esetet tudnánk földéni, midőn az ily fajta ördögök körmei közül éppen a takarékpénztár szabadította ki a zsákmányt.

Világos tehát, hogy a takarékpénztár mérsé-kelt kamat mellett nem csak pénz kölcsönöz, de lelki nyugalmat is ad a természetnek.

Egyébiránt ez intézetek erkölcsi hatásáról je-len értekezésünk folyamában még füzetesebben lé-vén majd alkalunk szólani, ezuttal csak azt ki-vánjuk megmutatni, mikép nem csak a mezei gaz-dák, de egyéni osztálybeliekre nézve is áldást ter-jesztőleg működik a takarékpénztár.

A kereskedést üző osztály, mely hitel nélkül föl nem vergődhetik, s ennekellőte kényszerítve föl nyerevénye sprejével beérve, fölét a pénz-kölcsönzőknek adni s nem ritkán balul sikerült üz-leknek a méregdrága kölcsönép az által tönkre ju-tott, a takarékpénztárban szinte jótékony segíté-re talál. S aztán itt nem is a szoros értelemben vett kereskedelmi osztályt értjük. Szegeden, hova a Tisza és Maros szállítja a távol vidékekről s a ke-reskedelmi árakat, s híres letivásáira Bács s a Bánság nagy részének terményei özönlnek, na-gyon sokan foglalkoznak kereskedéssel. Az időjá-rás s az utak minősége nagy befolyással van a piaci árkeletre. Gyakran az idesereglett eladók rendkívüli száma tetemes áreszkénést idéz elő. Ilyenkor akinek pár száz forintja van, árunkba fekteti s bevárva az alkalmas időt, nem ritkán 20 — 30% nyereséggel adhatja tovább. Vagy pedig fo-lyóinkon érkezik olyan áru, melynek megvételével a szemes és józannul számító kövér nyereségre te-hetne szert, de mivel pénze nincsen, a kedvező alkalmat elszalasztani kénytelenítetnek, ha ily esetben ismét a takarékpénztár nem volna kéznél, honnan a szükséges segélyt meritheti.

Elvégre mindenki, bármely rend vagy osz-tályhoz tartozék, kit a pillanatnyi pénzzavar nyug-talanít s a szorultság uszorsók körme közé so-dorna, menhelyet talál ez intézetben; mert arany és ezüstműveket vagy állampapírokat adván be, azokra mérsékelt kamat mellett szinte kölcsönt vehet föl.

S minde kölcsönvételénél csupán kamatfize-tésbeli pontosság kivánatik a személyválogatás nél-kül igényt tarthat mindenki a takarékpénztár sege-delmére.

Minután pedig a legközelebb mult évi kimuta-tás szerint csupán a szeged-csongrádi takarékpénz-tárnak 572,100 frt 34 krnyi kölcsöne van elhe-lyezve, más hasonló hazai intézeteknél pedig még nagyobb összegek forgattak, majdnem kiszá-míthatlan a haszon, mely ez által a hazai ipar emelésére szerte árad.

De méltó figyelmet érdemel még azon előny is, miszerint alkalom nyújtatik a lakosoknak épít-kezések által a várost díszíteni; mert nem egy es-nös és nagyszobor épült fel fűm, mely létrejüt-tét egyedül a takarékpénztárnak köszönheti.

Egy közelebbi fejezetben visszatérünk még a takarékpénztárak erkölcsi hatásának kimutatásá-ra, ezuttal csak annyit említvén meg, mily méltányo-san jár el ez intézet a kölcsönvevők irányában, amennyiben megapalításától vagyis 1845-ik év óta csupán egyetlen egy eset fordult elő, hol az inté-zet a törvényi végrehajtáshoz folyamodni kénytele-nítetett.

(Folyt. köv.)

## Néhány szó a hírlapok és a szerkesztők felől.

Magyar ember, egyenes szív, nyílt szív, nyílt homlok, már ezeket én együtt szeretem gondolni, ilyen az én eszményképem a magyarról, s arra kérem a nagy Istent: csak ilyeneket teremtsen a magyar földre. A jó ég sokféle embereket terem-tet, azaz hogy az emberek sokfélévé fajultak.

No de ha már így van, legalább szabad legyen eszményképeket választanunk, követésre méltó nagy jellemeket.

A trónon ülő főlsgéltől kezdve lefelé a köz-ügyek bármely fontosabb terén működő emberekig, kell hogy mindazok, kik bármely ügy élén állanak, eszményképeivé magasuljanak az ügyért buzgólkodók-nak; csak így állhatnak ők meg a köztéren, hova kiléptek. Ha nem bírnak eszményképpé magasodni, akkor csak rövid ideig tart az ő közéletük, vagy ha hosszabb, csak silány tengődés. A közvélemény nagy hatalom, kit ez urává emel, az már nem lehet hitvány ember, ezért törek sokan a népszerűségre, keresvén azt, ami keresve veszélyes; kiérdemeli keresetlentül, csak ekkor valódi és állandó.

Igaz, hogy el szoktak mondani a hírlapok felől, hogy például ez vagy amaz a lap nagy közönséget teremtett, pedig ez nem jól van mondva, mert a lap még soha sem teremtett közönséget, ellenkezőleg a közönség teremtett lapot. Igaz, hogy minden jóra és rosszra való lapnak meg van saját közönsége, de meg volna-e ez a közönség, ha a lapnak egy éjjel az a boldog álma volna, hogy ~~ráterjedne, mezel egészen arcot fordítva~~ más irányt venne, azaz közönségének szemközti menne, a közvéleményt arenl csapná, nemde a közönség ebadóba hagyja a lapot. Avagy talán rendszeresen, átemetesen változtatná elveit a lap? Ekkor szé-pen, rendszeresen, lassanként hagyja el közönsége aszerint, amint észre vennék az olvasók a hang-változást. Mihelyest a szerkesztő más hirt pen-getne, a munkatársak legott távoznának; talán mások lépének itt ott helyükbe, de csak úgy, ha egészen meg nem változtatná irányát. Kétségkívül egy lapnak sem szabad szem elől tévesztetni a kort, a viszonyokat s mindenek fölött közönségét: a közhangulatot, a közvéleményt s ha bár ezt belátva, de még el nem érve érzén, úgy törekednie kell, hogy beleélje magát a közvéleménybe, a köz-szellem és közhangulathoz. Ezért a szerkesztőknek kell magát közönségéhez teremteni, s ezért ne csodálkozzunk, ha különböző lapok különböző han-gon beszélnek; mert amint mondaná, az emberek nem egyformának vannak teremtve, s ezért ha valamely lap csak kis körben csoportosíthatja olvasóit, igen kényes helyzete van; mert a kis körnek nem lehet erős nyilatkozata, a kis kör kis lapot bír teremteni; ezért újra mondom, a közönség teremti a lapot, nem pedig megfordítva.

A szerkesztői állás rendkívül fontosságát igen igen kevés ember fogja föl, a körülményekhez képest néha mondhatlanul kényes helyzetét a szegény szerkesztőknek csak ezredik tanulmá-nyozó látja be. — A szerkesztő minden ember szemé előtt áll s mentől inkább helyhez kötte van, a laphoz is kötött szerkesztő annál inkább ki van téve a bíráló szemeknek. Ezért a helyi lapok szerkesztése a legkényesebb feladatok közé tar-tozik s ha még a hely, hová a lap kötte van, olyan, melynek körén a tér könnyen belátható, ugy csakugyan izzadiat a szerkesztő a kandi szemek tüzeiben. Mertől közelebb állnak a lap olvasói, annál inkább követelik, hogy mindannyi-uk elegend tegyen; jaj nekud szegény szerkesztő, ugy tégy egy ellen, hogy.... no, de mit is tehetés ellene? Ellene teszsz, ha nem érte egyedül. Ez aztán az, amit csak a szerkesztő érezhet, azért is



# TARCA.

Őszi dal.  
(1859.)

Sárgult mezőn őszi szél sir,  
Végig futva rajta: —  
Szerelmét, az elhervadt  
Virágot siratja.

A nap pedig hogy ne lássa  
Őszi szél sirlalmát,  
Bajkál, sötét föllegekkel  
Eltakarva arcát.

Elszállt a berkek illata,  
Koszorúja, lombja,  
Höl szerelmét, bánatát a  
Madár eladolta.

Szállj el te is, virg madárka  
Messez tengerekre!  
Oh! hisz nincs itt már a földnek  
Éltető szereleme.

Pusztá kebel már ez a föld,  
Melynek nincs reménye,  
Melynek hitét vad kezekkel  
A balsors kitépte.

De hát én ugy mért szeretlek  
Te hervadt élet,  
Te gyászodon oly nagyserüti  
Fájdalomköltészet?

Borus telken oh mért van  
Ugy hozzád tapadva,  
Mintha testvér volnál, aki  
Fekszik — haldokolva.

Feljel, feljel őszi felhő  
S szemem könyhulása:  
Hogy az én bűm is szerelem  
Elhervadt virága!

Sz. Nagy Sándor.

## Fekete János.

I.

Történeti beszély  
Szerző Ferencótl.

Ott, hol a Bistra vize az erdélyi határon átszakad, egy keskeny s kavicsos út vezet Hátszeg vidékére, majd a hegyre fölemelkedve, majd meg a völgybe süllyedve s néhol úgy megszakadva, hogy egyes ember is alig férhet el rajta. Az út egyik oldalán a patak zuhog le hangos csattogással kavicsos lejtőjén a mészlyébe, míg a másik oldalt a medrek hegy képezi, melynek minden perében lezuhanással fenyegető sziklái, mint óriás ernyők terjeszkednek itt-ott fölötté, úgy hogy az utas minden lépésem úgy érzé magát, mint Damokles a könnyen fejére szakadható kard alatt.

S még is oly gyönyörű, ragyogó és út. A zöldelő pázsit, az óriás szirtek, a bészárszárak főzöld, a bokrok közt pompázó havasi róza, az évszázados fenyők, a patak moraja, mind együtt oly szép érzéshangot képeznek, hogy az ember gyakran önkénytelenül is megfellelkezik a vesztélyről, mely ez útnak ép oly saájája, mint a bércei Erdély tündér földének a bájja.

E vesztély út később mintegy sarokra török meg, s másfelé folytatja irányát, melyről egy szép pázsitos völgyre, az abban legelő szétszórt nyájakra s a hegy oldalában elszórt házakra nyílik a kilátás; itt már az út, ha egyes heverő sziklalarabokat kivesszünk, egyenesen s gyönyörűkötetűvé válik.

E tört úttól még mintegy negyed órányira egy 25—30 éves férfi halad fáradtan bakizó lován; öltözte román pót gyanyitán, kinek feje véres ronggyal bekötve a fővetet nélküli; arcán néhány vágás s durva fehér ingén a keresztúti-várgott vérmek folttai látszanak, melyekhez még ha a port is, melylyel ő maga s tajtékzó lóva fűdve van, hozzá vesszük, aligba esolúnk, ha benne egy a heves esatát most elhagyott harcost képzelünk.

Lovagunk fáradt ményén bugdászolva folytatja útját, ajoin néha egyenes bús sóhaj röpken ki, mely után félig nyíltszemei a távol kéklő hegyoldalt kémlel; s midőn a fönföb említtet hajlajshoz, szeméi egyszerre megvillannak, ajkán egy keserű mosoly lebben el, s lovát sarkantyuba kapva, izgatott arccal erültetve hátra, mire ez nem kis erőkűdés után, sebesebben kezdte haladni a patkójától esőrpöplő kavicsos úton. „Csak még öt perc”, mondogatta halkán magában, s midőn ez is eltelte, kantárszáru egyet rántva, egy esnosas kiféherített szalmafüdél hátszaka előtt állt meg, melyből a lódobogása esnos olán menyecské fu-

tott ki, megtekintendő az érkezőt, ki már akkor lováról inkább ledülve, mint leszállva, a zöld fűtön terült el, e néhány keserű szót nyugvén: „Átkozott! ki ura ellen pártot üt.”

„Mi bajod kedves férjem?” kérdé az elhalványult nő, ki férjének véres arcát megpillantva, rémülten futott ahoz s a félig aldt mellé rogyva, annak véres arcát türlögeté. „Ki étkelenit el széj arcodat? — folytatta elkeseredten, — ki vágott rajta halálos sebeket, hogy özvegy Marincád s árva gyermeked átkát a tulvilágra vigye!”

„Fiam!” rebegé a haldokló egyet emelintve fején, s az anya megérté a gondolatot s pár pillanat múlva már egy szép 4—5 éves kis fút vezetve karjánál fogva a sebesült mellé. Itt letérdelev, minitán annak a vértől s portól összeállt haját homlokáról gyöngéden elhárítá, arra egy forró esőket nyomva hangos zokogás közt bűrdel:

„Elbredj föl én virágom! öleld legalább gyermekedet kebledre, Joránt, akinek haja olyan mint a havasi keeske selyem szőre, szemei mint a patak mellett lesekűdő hínér, piros ajkai s arcvonásai mint a tied! oh kely föl! esőkold meg őt s engem utójjára.”

De a férfi nem mozdult, hanem csak szeméit nyitá föl, egy sóhaj röpült ki ajkán; azután megcsokolá a reahajolt zokogó nőt s gyermekeit, a másik perében már lélekzete elakadt, s ő megszűnt élni. A szerencsétlen nő pedig örültként tépve haját, sirató boldogtalan férjét, ki Dózsa rabló hadával tartva, az erre iszonyu kimeneteli temetvári esatából menekült.

(Folyt. köv.)

## Vegyes.

— Természeti ritkaság. — Mautner János dukai lakos felesége — írja a „P. N.” — egy leányt szült, kinek bőv kezén 5 ujj a azonkívül egyenkint tökéletesen kifejlett, de összenőtt kettős hüvelykujja, balkezén 6 ujj a s egyes hüvelykujja, jobb lábán 4 ujj a összenőtt hármas ujj, bal lábán 5 ujj a összenőtt kettős nagyjaja, s eszerint mindenik tagján 7—7 s így összesen 28 ujj van. A gyermek különben jól kifejlett és egészséges.

— Angliában 1851-ben a 21 millió lakos közt 10 milliónál több hölgyet számláltak. Ezekből 5,200,000 ujjal férjnek és olyan, ki nem maga munkája után élt. Az ily nők összes számát ma hatodfél millióra teszik. A többiek mind maguk foglalkozása s keresete után éltek; különösen sok a tanító, gouvernante s társalgó, száma 72,000; táncosnő, énekesnő 8000; ezek elenében, a gyári munkásokat kivéve, az ipar különböző ágaiában csak 2000 foglalkozik, a boltok körül azonban már számosan vannak alkalmazva, táviróhivatalokban szintén sikerrel kezdek már őket használni — és így lassankint az ipar minden ágába bejutnak, ki-vált ha szokásba jó a nőgyermekeket jobban iskoláztatni s számukra is real-, ipar- s kereskedelmi tanodákat állítani föl, mert jelenleg a nők esékely tanultása okozza, hogy oly kevés helyre alkalmasbátok. Így lassankint eljő az idő, hogy a nő nem leend többé más terhére, hanem lesz más gyá mólja, kinek kezéből függ, hanem önállóságra vergődve, kiemelkedik kisértságból s a férfival egyenlő társalmi és polgári jogokba lép. — Bizony nagyon szép dolog lenne az, ha megérhetnénk azt az időt, midőn a költő nem mondhatná oly méltán, hogy: „Hála neked irgalom Istene, hogy nőnek nem teremtl!”

## Mulassunk.

§ Hogyan fogott az én urambátyám szárazon halat? — Hát úgy történt az, hogy a helységből, egy kellemes nyári délután élvezetes en elfutottok, néhány ladión kirándultak határszatra. Ebeli gyönyörűségökön eleget tévén, egy szép erdőszélen parthoz álltak, hol nők és férfiak kíváncsorigyan, lassankint szétszállingóztak egy kis szatrára, fáradt testeiket a hisz erdei levegőn földlített. Történetesen arra vetődik egy „armer Reisen-der”, aki még történetesebben a gazdálán esonakokra bukkán és legutóbbatessen valami az otthagytott tárgyakból rá talált ragadni. Urambátyám — aki, mellesleg mondva, nagyon szemes ember volt — már elejétől fogva szemmel kísérté a gyanus mozdulatokat s midőn észrevette a tüntetést, nosza lár-mát üt, mire a megriadt sógor futaskint ered, a jobbat látva utána, s uten! megkezdődik a — nyúlászat. Bevégződik pediglen diósöszeggel: a vad elfogatott s diadalmasan a esonakokhoz vitélt, amelyek egyikeben neki is vendégszeretők hely adatvén, szépségesen magukkal haza vezettek. — Megérkezésük a helység jegyzője épen az utcajártóban állodgált, ki a társaság megszapordását hírtelen észre nem vevén, már messziről elébe kiált urambátyámnak, hogy fogtak-e sok halat? „Ha-

lat ugyan nem fogtunk — szolt urambátyám közelebb érve — hanem ehol ni, fogtunk számodra a szárazon egy — stokfishelt!”

— Egy bevándorlott kérdé a pesti kofát: „Hogy ez a pár eszék?” „Negyven krajcar.” „Bizony drága: otthon nálunk 20 krajcarért is lehet kapni!” „Hát miért nem maradtál odahaza?” „Hm, mert ott meg 20 krajcarom nem volt. (V. U.)

— Hatósági följegyzet alatt történt esuda a IX. században. — Ily címet adunk a következő esetnek. melyet a „Pécsi Lapok” tárogatója hoz. „M. G. kanászta gazdájától 13 darab sertést ellopott. A büntény világosságra jöven, a kanász elfogatott s a sertések följegyzetelt. M. G. nem bírt megesküdni rá, hogy e sertések az övéi, minitán őket sola sem látta, vagy ha látta is, nem igen ismerhetett rájuk, s így a sertések folyvást följegyzetelt maradtak. De most jött a bökkenő, hogyan tartásuk el e 13 darab sertést? Elhatároztott tehát, hogy felet eladjaik s vesznek az árán eleséget a többi számára; de az eleség is, mint minden a világ, végre elfogyott. Eladtak tehát ismét hármat, hogy a megmaradt négyet eltarthassák; fölemésztetvén a 9 sertés, ismét eladtak hármat, hogy az utósónak legyen mit ennie, s így ezen egy a többi tizenkettőt szerencsén megejté. Sem a tulajdonos, sem mi nem vagyunk képesek följegyni, miként ette meg a tizenharmadik maga magát, pedig hogy megejté, bizonyos, mert a sertések közül már egy sícs meg. Bizony ha magától M. G. urtól nem hallottuk volna ez esetet, a világért sem mertük volna elhinni.”

## Irodalom és művészet.

— Megkaptuk az Emilia által szerkesztendő „Csaldai Kör” című új női szépirodalmi lap előzetési följegyzetét. A lap első száma öszbő 14-én fog megjelenni s azontól a többi rendszeren minden vasárnap. Előzetési díja megjelenés napjától tölélő végeig, azaz harmadik hónapra: 2 frt 50 kr.; tavaszoló végeig: 5 frt 50 kr.; nyárelő végeig: 8 frt 50 kr.; öszbő 15-éig: 11 frt 50 kr.; egész évre 12 frt 0. é.

— Khern Ede előzetést nyit ily című orosz történeti regényre: „Az utolsó caporag.” Megjelenik öszbő végen. Előzetési ár 1 frt, diszkótésben 1 frt 40 kr. Az előzetések és megrendelések f. hó végeig szerzőhöz Brassóba küldendők. A tiszta jövedelem fele a tudós társaság palotájára fog fordittatni.

— Egy másik közhasznú vállalatra is figyelmeztetjük olvasóinkat, s ez „Erdélyi földi és gyögyvizei.” Szerzők N. Ajtai Cserei Gábor és Khern Ede.

— Beküldetett hozzáunk szintén Khern Ede-től: „Széchenyi-naptár” 1861-re, ára 30 kr. o. é. és „Háromszék”, erdélyi szépirodalmi évkönyv és naptár 1861-re. Ez utóbbi igen szép aranyozott vászonkötésben, tömött tartalommal, mely egy új-évi vagy más emlékjárandóknál is bátrán ajánlhatjuk. Reméljük, Burger könyvkereskedésében nálunk is rövid időn kapható lesz. Ára 1 frt 25 kr.

## S z i n h á z.

100. — Szombaton öszbő 15. Szigligeti 4 fölvdosás szümműve „Vid” adott. A cimszerében maga az igazgató kitűnően játszott. E szerep Molnár legjobb szerepei közé tartozik, ezt a közönség nem látszik tudni, különben nagyobb számmal jelent volna meg az előadás. A darab élen jellemző alakjai minden mozdulattal lekövete tartják a közönség figyelmét, néha oly esend van a házbán, hogy a szereplők lélekzeteivel is hallatszik, s ime háttan mögött egyará uriember hangosan kezd társalogni. Következik a meglepőbb jelenet, a két jó ur valami fölött jóízű kacag. — Híába, vannak emberek, akik még a templomban is az anyagiról gondolkoznak. A közönség zajos kíváncsá dacára a darab végén énekel gyönyörű kardal nem ismételtet.

100. — Vasárnap öszbő 16. „Megeredvén az ég esernyi és lón eső” miként az irás mondja, és lón a színházban szokott kis közönsége; no de ezt a záporos némileg kiment. Szigligeti „Cigány” című népszümműve adott. Molnár né (Evi) éneke elragadta a közönséget. A többi szereplők között még Zöldi (vén cigány) és Szépné (Rózi) miködtek kitűnően.

100. — Kedden öszbő 18-án „Fenn az erdő nyínesen kas”, 100 aranyall jutalmazott vigjáték 3 fölvdosában Szigligettől. E vigjáték a leghosszabb eredeti vigjátékok közé tartozik, de ha oly kerekdeden adatik elő, mint ezt az esztén láttuk, még sem lesz unalmas, noha a vigjátéknak nem szabad volna hosszúnak lenni. Az összes szereplők tökéletesen betöltötték helyeiket. Közönség a szokottnál nagyobb számmal, és annyit tesz, hogy a színház földszintjén része nem volt füres. A karzat majd mindig megmepeslt s ez igen szép jelenség, ha a szegényebb osztály is törekszik részt venni a mulatva tanulni, résztén szerényen áldozni a nemzeti ügynek. — Zeneésünk ugyátszik kiestek szerepekből: igen jól játszik azt a franciát, de mi magyarok akarunk maradni még az életnap után is.

Szeged. öszelő 19-én. Az utóbbi bécsi gabonabörze tudósításai ismét kedvezőek voltak, és jelentékeny kelet mellett az árak 15-20 krral emelkedtek. Piacunkon az izraeliták ünnepei miatt semmennyi jelentékeny áru nem jött. Az utolsó hetivárak azonban igen élénk volt, de mind helyi fogyasztásra valószínűleg föl.

Üzleti terményárak: Tiszabánya legjobb 3 ft 99 kr. Közép 3 ft 88 kr. Kétszeres legjobb 3 ft 36 kr. Közép 3 ft 25 kr. Rosta legjobb 2 ft 20 kr. Közép 2 ft 10 kr. Árpia legjobb 1 ft 47 kr. Közép 1 ft 36 kr. Zab legjobb 1 ft 26 kr. Közép 1 ft 15 kr. Törökfű 2 ft 10 kr. Paszuly 2 ft. Paprika másszja 12-20 ft.

Szegedi piaci árak: Borsó 2 itce 32 kr. Lenese 32 kr. Paszuly 13 kr. Köles mészár 1 ft 90 kr. Burgonya 2 ft 13 kr. Marhahús fontja 16 kr. Juhhús 14 kr. sertésbű 24 kr. Szalonna másszja 32 ft — kr. Zsír iteje 60 kr. Lángliszt másszja 11 ft 50 kr. Zsemlyelisz 2 ft 8. Kenyérliszt iteje 14 kr. Kukoricliszt iteje 8 kr. Árpia 2 itce 12 kr. Köleskása iteje 14 kr. Rizikása fontja 24 kr. Fagyal fontja 78 kr. Repceolaj 40 kr. Lennagolaj 45 kr. Faggyu másszja 21 ft — kr. Faggyu-gyertya öntött fontja 40 kr. mártott 36 kr. Szappan fontja 26 kr. Körösa öle 12 ft — kr. Tölgyfa 10 ft 50 kr. Lágya 7 ft — kr. Köszen veltája 84 kr. Szóna m. uj 1 ft 80 kr. Szalma m. 50 kr. Kender m. 22 ft — kr.

Pest, öszelő 19-én. A pesti gabonacsarnok jegyzőkönyvi árjegyzéke: ó búsági buza (82-84) fontos 4 ft 20 kr. — 4 ft 60 kr.; tiszai ó (81-85) 4 ft 30 — 5 ft kr.; tiszai uj (80-85) 4 ft 40 kr. — 4 ft 70 kr. búcsai ó (81-82) 4 ft 40 kr. — 4 ft 50 kr.; uj (83-84) 4 ft 70 kr. — 5 ft 40 kr.; féhérmegyei uj (83-84) 4 ft 60 kr. — 5 ft kr.; kétszeres uj (77-79) 2 ft 80 kr. — 3 ft — kr., rozs ó (75-77) 2 ft 80 kr. — 3 ft — kr.; uj (77-78) 2 ft 55 kr. — 65 kr.; uj árpa (70-72) 1 ft 80 kr. — 2 ft 10 kr.; uj zab (46-48) 1 ft 30 kr. — 1 ft 40 kr.; tengeri ó 2 ft 50 kr. — 2 ft 80 kr.; uj 2 ft 40 kr. — 2 ft 60 kr.; köles 2 ft — 2 ft 25 kr.; Bab 3 ft 40 kr. — 3 ft 70 kr. Repce 6 ft — kr. 6 ft 20 kr. Mind bécsi mérőnként és osztrák becsben. P. N.

VIZÁLLÁS.

TISZA SZEGEDNÉL öszelő 19-én 4 9' 0" apály 1' 6"

Videki terményárak.

| Alsószántai mérő<br>osztr. pénzben | Tiszai<br>búza | Kis-<br>szentes | Rosta | Árpia | Zab   | Ten-<br>per |
|------------------------------------|----------------|-----------------|-------|-------|-------|-------------|
| ft k.                              | ft k.          | ft k.           | ft k. | ft k. | ft k. | ft k.       |
| Arad . . . . .                     | 4 11           | —               | 2 3   | 1 68  | 1 31  | —           |
| Baja . . . . .                     | 3 73           | 2 86            | 2 27  | 1 13  | —     | —           |
| Beeskerek (Nagy) . . . . .         | 4 —            | 2 80            | —     | 1 20  | 1 5   | 20          |
| Gyula . . . . .                    | 4 40           | 3 88            | —     | 1 78  | 1 68  | 10          |
| Győr . . . . .                     | 5 20           | 3 —             | 1 80  | 2 30  | 1 70  | 20          |
| Mosony . . . . .                   | 5 23           | 3 60            | —     | 2 —   | 2 1   | 80          |
| Székely . . . . .                  | 5 25           | —               | 1 99  | 2 35  | 1 90  | 30          |
| Perjános . . . . .                 | 4 —            | —               | —     | 1 30  | —     | —           |
| Szabadka . . . . .                 | 3 55           | 2 45            | 2 25  | 1 36  | 1 3   | —           |
| Temesvár . . . . .                 | 4 5            | 2 75            | 2 25  | 1 55  | 1 17  | 15          |
| Ujvidek . . . . .                  | 4 14           | 3 7             | —     | 1 48  | 1 7   | 40          |
| Ujbecse . . . . .                  | 4 —            | —               | —     | 1 40  | 1 30  | —           |
| Nagy-Sz.-Miklós . . . . .          | 4 25           | 3 50            | 1 80  | —     | 1 50  | 40          |

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel. — Temesvárra 1 ó 40 d. u. déltán, 10 óra 15 p. este. — Temeváról Szegedre 6 ó 55 p. reggel, 11 ó 25 p. éjjel. — Szegedről Debrecenre, Miskolcra 10 ó 3 p. reggel. — Aradról Pestre 9 óra 51 p. reggel. — Pestről Bácsba 9 óra 12 p. reggel, 9 óra 20 p. este. — Bácsból Pestre 6 ó 30 p. reggel, 7 ó este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temevárra 6 ó 35 p. este, 1 ó 41 p. éjjel. — Temevárról, Szegedről Pestre 8 ó 23 p. reggel, 8 ó 27 p. e. — Szegedről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. déltán. — Ceglédről Szegedre 1 óra 10 p. déltán, 9 ó 55 p. este. — Pestről Bácsba 6 óra 1 p. reggel, 5 ó 56 p. déltán. — Bácsból Pestre 4 ó 45 p. reggel, 3 ó 15 p. déltán.

Teherszállítási bér:

Ványgyelvi mázsánként (90 bécsi font = 100% ványgyelvi fonttal) Pestől Szegedre a 3 osztály szerént 41, 60, 80 kr. Pestől Debrecenre 55, 81, 113 kr. Pestől Bácsba 63, 90, 124 kr. Pestől Bodnabács 168, 212, 232 kr. Drezdán ezentúl 3 1/2, Berlin 14 1/2, Hamburg 55 1/2, ezüst gram. Általános biztosítási díj né fizetendő a foladási vonal mázsánként 1/2 kr., a mellévonalkora néve 1/2 kr., mázsapénz közzéadás néhűné mázsánként 1/2 kr., fekbér 1/2 kr. mázsáért és naponként.

HIRDETÉSEK.

421. sz.

ÁRLEJTÉS.

A nagyméltóságú és k. Helytartóság f. 1860. évi augusztus 26-án 14391. sz. a kelt intézkedéssel elrendeli mellőztatást, miszerint a Szeged-nagyvárdi országúton egyelőre azon rész, mely a Szeged-árgyól vámsorompótól 164 1/2 öl hosszúságára nyúlik, kavicsszállási vállalatú uton föltöltésűk.

Ezen rendelettel fogva tehát f. 1860. évi szeptember hó 27-ik napján reggel 9 órakor **elöltek az k. megyei építési hivatalban** (előzetes útea, öv. Hód Józsefnek háziban 39-ik szám a) **nyilvános szö- és írásbeli árlejtés** fog tartatni.

I r á n y z a t u l .

Ezen utaztatás minden munkával és anyaggal együtt középkémben 17625 ft 89 korr. ért. és az országos közmunka-érőből természetben ingyen kizsálgatandó 5900% gyalgos és 2093% igásnapokra tervezett a engedélyezett: melyhez a 89% folyó öle, 3 l szölességre és 1 mélységre történendő utestőlő ágykiosztás, patkák helyreállítás és a Szeged mellett Tisza folyó paronadról a zátonyairól nyerendő 3% szölességre és 8% magasságra homokoltatás kivül igényeltetik 285 1/2<sup>12</sup> szö. köből marosi kavics; és 152 folyó öle, 3 öl szölességre 67 hüvelykes kemény kockakövi burkolat.

Egy folyó öl 3 l szölességre kavicson u. a fentebb említett munkával anyaggal együtt 10 ft 87 korr. ért. és természetben adandó 6 gyalgos és 2 igás napszámra; egy folyó öl kemény % hüvelykes kockakövi burkolat pedig 3 öl szölességre minden munkával anyaggal együtt ért. 37 ft 68 korr. és természetben 3% gyalgos és 2 igás napra engedélyezett.

A Főcska és Szemlak közötti Maros paronadról a zátonyairól nyerendő kavics tisztán átrostálva leendő csak föltöltésűk.

Burkolatra % hüvelykes kemény szöbi kockakövi igényeltetik. A homok szinte minden idegen részekből kitisztítva alkalmazható csak. Ezen említett anyagok nem szabályozott minőségűek és nem fogadtatnak. Kiküldési ár leendő ért. 17625 ft 89 kr., s csak előtör történik az árlejtés; minthogy a fentebb érintett országos közmunka ingyen napszámú változtatlanok.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok a kiküldési árak 5% -val, mint bántpénzzel, terhelve, a vállalkozói szándékot névetek és lakásának aláírásával ellátva, jól bepecsételve e cím alatt:

„A csongrádmegeyi es. k. építési hivatalnak

Szegeden.

Vállalati ajánlat a Szeged-nagyvárdi országút-rész építésére.

bérmentesen a **kitűzött nap, kitűzött órajai** beérkezendek; később érkezendettek figyelembe nem vettek.

Az írásbeli ajánlatokban a vállalati ár összehang, szóval és számmal tisztán a olvashatóság ki legyen írva. A szóbeli árlejtézők tartoznak tulajdon aláírásával, az írásbeli árlejtézők pedig írásban ajánlatukban megemlíteni, a hűvelly bizonyítani; miszerint ők az ezen utaztatásra vonatkozó részletes a általános feltételeket, ugy szinte terveket föl tisztán értették.

Az írásbeli ajánlatok fölmentésével megelözik a szóbeli árlejtés.

Ha a szóbelileg kívánt ár valamennyi írásbeli ajánlatul megegyez, a szóbelileg kívánt ár, ha pedig két vagy több írásbeli egyforma, a korábban elért bíránd ölt nyel.

Árlejtézhét minden közbeszben és hitelben álló egyenségre, ki a kellő bántpénzt árlejtés előtt a bizott-mányának átadja, s szerződésre lépni törvényszerűleg képes.

A tervek s többi részletek föltételek alulhítt hivatalnál reggeli hivatalos órákban benézethetők. Vállalkozói szerzőknek tehát a fentebb kitétt napra és órára ezenmel meghívattak.

Szeged, szeptember hó 5-én 1860.

A es. kir. megyei építészeti hivatal által.

(152-2)

## Nyilvános köszönet.

Szeretett non Káthy Mária elhunytakor, — ki ötte legvir-  
labb korában 17-ik évében jobb léte szerénlűt, ismertem föl csak  
mily jótékony egy családra azon gondoskodás, mely az életbizto-  
sításból reá hatomolt.

A es. kir. szab. Assicurazioni Generali helybeli ügyvivője  
**Kojeteiner H. W.** ur engem csak ezúttal 3 hónappal figyelem-  
tertet az életbiztosításra és ösztönzűt, hogy a magam életére 5000  
frót és nőmre ugyanannyit biztosítottam. Alig néltam hónapja  
és az egyiknek halála, és azzal a biztosított összeg 5000 ft kifűze-  
tése 3 hét múlva bekövetkezett.

Kiszönetet mondtok Kojeteiner H. W. urnak azért,  
hogy nekem a biztosításra alkalmas nyitott és tartalommal minden  
családfelek az életbiztosítás által családját megelégedesködni.

Szeged, szeptember 11-én 1860.

Háni M. Ede.

(154-1)

## Egy esinosan butorozott magánaszoba

minden órában kiadandó. — Bővebb  
tudomást szerethetni a szerkesztő-  
segi irodában.

(155-1)

## Szülőknek!

Tisztes családokhoz a jövő is-  
kolai évre **csigamekek**, művelt  
háztok, élelem és mindenféle ellátásra,  
illő föltételek mellett, föltételek.  
Értekezhetni **Straubert János** fo-  
tónál, sóhánzata 149-ik szám.

## Gőzhajózas.

### A Tiszán:

Tokajból Szolnokra minden szombaton.  
Szolnokból Szegedre . . . . . kedden.  
Szegedről Títhbe . . . . . pénteken 6 órakor reggel.  
Títhből Szegedre . . . . . hétfőn.  
Szegedről Szolnokra . . . . . pénteken  
Szolnokból Tokajba . . . . . hétfőn.

### A Dünán:

Bécsből Pestre mindennap reggel 6 1/2 órakor.  
Pestől Zimonyba szerdán, szombaton és hétfőn reggel  
6 órakor.  
Zimonyból Pestre vasárnap, kedden és esütőrtökön 2  
órákor reggel.  
Pestől Bécsbe mindennap reggel 4 órakor.

### A Szaván:

Zimonyból Salszokra hétfőn és esütőrtökön délnen.  
Salszokból Zimonyba kedden és pénteken reggel.

## Bécsi pénzárufolyam öszelő 19-én.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5% ausztr. érték. . . . . 59 60<br/>5% nemzeti kölcsön . . . . . 75 10<br/>5% metallikus . . . . . 64 —<br/>4% 1/2 metallikus . . . . . 57 —<br/>5% magy. földt. kött. . . . . 68 25<br/>1859-1 állampapír . . . . . 120 75<br/>1859-1 . . . . . 119 —<br/>1854-1 . . . . . 88 —<br/>Comói . . . . . 46 —<br/>Hitelesorjegy . . . . . 106 25<br/>4% dunagűzős sorj. . . . . 95 50<br/>Buda . . . . . 37 50<br/>H. Esterhá . . . . . 37 50<br/>H. Salzer . . . . . 37 50<br/>H. Salzer . . . . . 37 50<br/>H. Pálffy . . . . . 38 50<br/>H. Clary . . . . . 36 —<br/>Gr. St. Genois . . . . . 36 —<br/>Gr. Salzer . . . . . 25 —<br/>Gr. Waldstein 20 flos . . . . . 43 —<br/>Gr. Keglevich . . . . . 73 —<br/>Nemzeti bankcsekv. . . . . 143 —<br/>Hiteletűz. 200f. o. é. . . . . 167 80<br/>Al. ausztr. esc. bank . . . . . 540 —</p> | <p>Északi vasut . . . . . 178 10<br/>Allamvasut . . . . . 248 —<br/>Nyug. vasut . . . . . 184 50<br/>Pardubitz . . . . . 115 50<br/>Tisza . . . . . 147 —<br/>Dunagűzőhajtás . . . . . 140 —<br/>Lloyd-szervevények . . . . . 150 —<br/>Pesti lánchíd . . . . . 385 —<br/>Amsterd. 860holl. f. . . . . 111 25<br/>Augsburg 100 f. d. é. . . . . 112 25<br/>Frankfurt 100 f. d. é. . . . . 112 50<br/>Hamburg 100 m. st. . . . . 92 20<br/>London 100 m. st. . . . . 131 —<br/>Paris 100 frank . . . . . 62 30<br/>Cs. koronás . . . . . 18 5<br/>Cs. army . . . . . 6 34<br/>Napoleon . . . . . 10 63<br/>Souveraind'or . . . . . 18 50<br/>Friedrichs . . . . . —<br/>Angol sovereigns . . . . . 13 40<br/>Orosz császári . . . . . 10 95<br/>Ézüst . . . . . 133 1/2</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Árverési hirdetés.

A szegedi es. kir. v. kiküldött bíróság részéről közhírré tétetik, miszerint Csakováts Polcxina föld. birtokosa, ugys mint kiskoru leány, a f. birtokos részére, a Liechtenbergi Ábrahámn alperesűtől végrehajtás útján lezsigolt s 5023 ft 60 korr. becsült temesek, köztben három boglya mintegy 15 fonton, azonföldi berakattanul min-egy 136 vonta szóna, mintegy 12 köből árpa, ugyanannyi zab, 12 kereszt és 15 vonta favasi tiszta-buza, 12 kereszt és 6 vonta rozs, 67 kereszt, 17 vonta és 15 rudas árpa, 24 vonta zab, mintegy 30 láncnyi krumplics, 122 láncnyi kukorica, közte tök és bab, végül 8 láncnyi szőlőtermés f. este **szeptember 27-én** a szükség eseti **október 4-én** déltől **9 órakor** a helyszínen t. i. Szeged város alsó határában létező Tanács-telek tanyán, a Kis Jorgos udjorszegi szomszéd-ságban, nyilvános árverés útján a legtöbbet igérőknek azonnal kész-pénz fizetés mellett el fognak adni.

Mely árverésre a venni szándé-  
kozók ezenmel meg hívatnak.  
Szegeden, 1860. évi sept. 11-én.

(139-2)

Hirdetés.

Szab. kir. Szeged város tanácsa részéről közhírré tétetik, miképp **1860. évi szeptember 22. napján** déltől **10 órakor** Szeged város tulajdonához tartozó Kereseti másép-  
vagyőrásai 1443 1/2 holdból álló pusztá-  
szomszédos adás iránt az első tánc-  
selyi osztály hivatalban nyilvános ár-  
verés fog tartatni.

(150-2)

Árverési hirdetés.

A szegedi es. kir. városi. kik. Binasz részéről közhírré tétetik, mi-  
szerint Smetán Ignác részére listá-  
leki lakos Gotthard Andrács és Gal-  
sovic Julaánál bírálag föltölt 500 fura becsült s Kistelekben a va-  
nyu után 390. sz. a folyozónál, a  
beltelek, kert, ugy szinte a hozzá-  
tartozó 193 négyesűl ö kenderföld  
nyilvános árverés útján el fognak  
adni, melyre első határidőül **f. e. szeptember 20-ka, később hatá-  
ridőül pedig f. e. október 18-ka**  
mindenk. u. u. 3 orja tíztűt ki a  
helyszínerre.

Együttal fölhitattak mindazok,  
kik, habár külön értesítést nem ve-  
tek is, magukat ezen birtokra ma-  
nyagokbeli beigtatással fogva zá-  
logfogottvértelnek vűk, hogy elhí-  
gyeiket az árverés hatánapjáig a  
Birosgáml anyvival inkább bejelent-  
sék, minthogy ellenzők esetben  
maguknak tulajdonosik, ha a vétel-  
ár fölőstása hírré nékűl megörte-  
nd — s ök, amennyiben a vételár  
kimerítették, abból ki fognak záratni.  
Végül a venni kívánóknak meg-  
hagyatik, hogy magukat az árverési  
föltételek szerént 25 ft bántpénzzel  
lássák el.

Szeged, július 18-án 1860.

(141-3)

(149-2)

## Állni való szölő,

kecskecsesű és muskatal fajok,  
kapható **Adler Ignác** megyei főorvos kertjében Uj-  
Szegeden (ezelőtt Pintérfele kert).

## Életbiztosítások fölvételére

ajánlja magát

# KOJETEINER H. W.

az Assicurazioni Generali ügynök.

Lakik: Szegeden. 3 koronautában Kis Jozsef gyertyaóntó 943.  
sz. házban.

(153-2)